

Virbela Ateljé har lång erfarenhet av att konstruera estetiskt och ekologisk utformade vattenanläggningar av olika slag. Funktionella och cirkulerande system som förbättrar syresättningen och livsmiljön till nytta för den biologiska mångfalden.

Bakgrund

Vi blev kontaktade av Kolbjörn Waern och träffade honom en sen eftermiddag den 30 november, tillsammans med Mathias Lindkvist (Drottningholms Entreprenad) samt två personer från förvaltningen, på plats invid inloppet till den borte dammen.

I dialogen uppfattar vi två saker som viktiga, syresättningen och att skapa en levande synlig bäck som flödar hela året. Givet platsen är även det estetiska uttrycket viktigt. Det gäller i första hand åtgärder vid inloppet till dammen men vi har även med förslag för hela dammen.

Vi föreslår en kombination av två funktioner i syfte att skapa bättre ekologiska förutsättningar i området vid inloppet till dammen. Bägge lösningarna är cirkulerande vattensystem, med låg-effekt pumpar, som ökar syresättningen i området.

- 1) I slänten, i bäckens dalgång, anlägga vattentrappan "Flowform Akalla".
- 2) Pumpa vatten till bäckens början/källa och genom bäcken.

En grov uppskattning om budget: ca 400 000 kr (exklusive grävning och el).

Det finns ett stort förbättringspotential för ekologin i hela dammanläggningen. Genomströmningen är svag, syresättningen är låg och biologisk rening saknas. Under sommaren pumpas näringsrikt vatten in från Mälaren, nattetid via "barock-dammen", i syfte att hålla vattennivån i dammarna. Dammarna är drabbade av syrebrist och av övergödning.

Vårt förslag till att förbättra de ekologiska förutsättningarna handlar om att konstruera en våtmark med växter (biofilter) samt förstärkning av syresättning, som vattnet från hela dammen cirkulerar genom. Givet storlek och vattenmängd blir även våtmarken stor men den behöver inte ligga direkt intill dammarna och har också stor estetisk potential i parkmiljön.

Järna 12/12 2022

Torbjörn Frisö & Per-Anders Carlsson